

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 6. 12. 2012
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Poetismus**
Popis využití: ověření znalostí o uměleckém směru, porozumění textu, práce s literárním textem
Čas: 25 minut

POETISMUS

1. Rozhodněte, která možnost je správná:

Umělecký směr poetismus vzniká v **Praze / Brně / Paříži** ve **20. / 30. / 40. letech** minulého století. Jedná se o výlučně český avantgardní směr, který se **nikdy nerozšířil / vzápětí rozšířil** do dalších národních literatur. Objevuje se ve skupině **Proletkult / Ruch / Devěsil** po vlně **expresionismu / surrealismu / proletářského umění**. Literární teoretik **F. X. Šalda / Karel Teige / S. K. Neumann** označil poetismus jako umění „**žít a užívat**“ / „**žít a nechat žít**“ / „**žít a zemřít**“. Cílem poetismu byla **politická angažovanost / absence politiky** v umělecké tvorbě.

Charakteristické znaky poetismu:

- **optimistický / pesimistický / lhostejný** pohled na život
- inspirace **lidovou zábavou (cirkusy, jarmarky, varieté) / operou / agitační poezií**
- motivy **českého venkova / exotiky a cestování**
- důraz na fantazii, **rozum / smysly**
- hravost, princip asociace, **dodržení / zrušení** logických vazeb
- **potlačení / dodržení** interpunkce
- **experimentování / dodržení pravidel** při tvorbě básní
- oblíbeným městem byla **Paříž / Moskva**, oblíbenou postava **černocho a námořníka / dělníka a revolucionáře**
- zdůraznění **starostí a pocitů smutku / štěstí a pocitů radosti**

2. Následující díla jsou inspirována poetismem. K jejich názvům přiřaďte autora:

Jaroslav Seifert, Vítězslav Nezval, Vladislav Vančura, Konstantin Biebl

- S lodí, jež dováží čaj a kávu .....
- Podivuhodný kouzelník .....
- Edison .....
- Rozmarné léto .....
- Slavík zpívá špatně .....
- Zloděj z Bagdádu .....
- Na vlnách TSF .....
- Pantomima .....
- Nový Ikaros .....

3. Jedno z děl v předchozím úkolu patří k próze. Napište jeho název.

.....

VÝCHOZÍ TEXT K ÚKOLŮM 4 – 7

A

nazváno buď prostou chatrčí
Ó palmy přeneste svůj rovník nad Vltavu
Šnek má svůj prostý dům z nějž růžky vystrčí
a člověk neví kam by složil hlavu

E

nevím k čemu bych tě přirovnal
Tři linky táhlý tón tvůj zaznívá
Telegrafistce někdo lásku lhal?
Tři linky každá stejně pravdivá

(Vítězslav Nezval – Abeceda; ze sb. Pantomima)

4. Které znaky poetismu lze doložit ve výňatku?

.....
.....
.....

5. Určete druh rýmu ve výňatku:

- a) sdružený   b) střídavý   c) obkročný

6. Čím se Nezval nechal inspirovat při tvorbě těchto čtyřverší?

- a) svými cestovatelskými zážitky   c) listováním v encyklopedii
b) grafickou podobou písma   d) rytmem hudební skladby

7. Vyberte si některé písmeno abecedy a pokuste se vytvořit podobné čtyřverší.

.....
.....
.....
.....

Zdroj:

NEZVAL, Vítězslav. *Básně I*. Brno: Host, 2011, ISBN 978-80-7294-381-4.